

Zorunlu Koltuk Ferdi Kaza Sigortası Kapsamı Yeniden Belirlendi

A. Kadir KÜÇÜK
Güvence Hesabı Müdürü

Taşıma Kanunu'nun 17 nci maddesinde açıklanan şehirlerarası ve uluslararası yolcu taşımacılığı yapan taşımacıların, sorumluluklarını karşılamak üzere Kanun'un 18 inci maddesinde öngörülen sorumluluk sigortası yaptırımları zorunlu tutulmuştur.

Zorunlu olan sorumluluk sigorta ile birlikte yolcu taşımacılığı yapanların 25 Şubat 2004 tarihli ve 25384 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Bakanlar Kurulu Kararı ile, yolcularla birlikte görevli sürücüler ve bunların yardımcılarını da kapsayan Karayolu Yolcu Taşımacılığı Zorunlu Koltuk Ferdi Kaza Sigortası yaptırılması zorunluluğu getirilmiştir.

Kararda, Zorunlu Koltuk Ferdi Kaza Sigortası yaptırma mecburiyeti ve ilgili muafiyet ve istisnaların belirlenmesi yetkisi Ulaştırma Bakanlığına verilmişti. Ancak bu yetki, 13 Kasım 2009 tarihinde yayımlanan 2009/15545 sayılı Kararname ile Ulaştırma Bakanlığının görüşü alınması kaydıyla Hazine Müsteşarlığına devredilmiştir.

Hazine Müsteşarlığınca yayımlanan 26 Haziran 2010 tarih, 2010/8 Nolu Genelge'de Zorunlu Koltuk Ferdi Kaza Sigortası yaptırma mecburiyeti ile muafiyet ve istisnalar yeniden belirlenmiştir. Aynı Genelge'de yeni uygulamanın 01 Temmuz 2010 tarihinden itibaren yürürlüğe gireceği açıklanmıştır. Genelge'ye göre, Karayolu Taşıma Yönetmeliği çerçevesinde yolcu

taşımacılığı yapan gerçek ve tüzel kişilere verilen yetki belgelerinden;

- 1-Otomobille Şehirlerarası Yolcu Taşımacılığı ile ilgili verilen, A1
- 2-Otomobille Uluslar arası Yolcu Taşımacılığı ile ilgili verilen, A2
- 3-Otobüsle Uluslar arası ve Şehirlerarası Tarifeli Yolcu Taşımacılığı ile ilgili verilen, B1
- 4-Otobüsle Uluslar arası ve Yurtiçi Tarifersiz Yolcu Taşımacılığı ile ilgili verilen, B2
- 5-Otobüsle Şehirlerarası Tarifeli Yolcu Taşımacılığı ile ilgili verilen, D1
- 6-Otobüsle Yurtiçi Tarifersiz Yolcu Taşımacılığı ile ilgili verilen, D2

Yetki belgelerine sahip olan kimselerin Zorunlu Koltuk Ferdi Kaza Sigortası yaptırılması zorunlu tutulmuştur. Genelge'de uygulama ile ilgili açıklamalara da yer verilmiştir. Örneğin, yetki belgeleri kapsamında yapılacak yolcu taşımaları için Zorunlu Koltuk Ferdi Kaza Sigortasının yaptırılması zorunlu olup, taşıma işleminin yetki belgesi olmadan yapılmış olması sigorta teminatını ortadan kaldırmamaktadır. Diğer bir ifade ile zorunlu sigortaya tabi tutulan bir taşımanın varlığı halinde, bu taşımacılığın yetki belgesiz yapılmış olması mevcut sigorta teminatını ortadan kaldırmayacaktır. Sigortanın hiç yapılmamış veya sorumlunun tespit edilememiş olması halinde ise Güvence Hesabı devreye girecektir.

Genelge'de açıklanan diğer önemli bir husus ise, 4925 sayılı Kanunun 2'nci maddesinin 2'nci ve 3'üncü fıkralarında düzenlenen taşımalar hariç denilmek suretiyle getirilen muafiyetlerdir.

Taşıma Kanunu'nun ikinci maddesi kapsam ile ilgilidir. Maddenin birinci fıkrasında genel taşımacılığın kapsamı belirlenirken, ikinci ve üçüncü fıkralarında kapsam dışında kalan ve düzenlenmeyi gerektiren konulara yer verilmiştir. İkinci fıkrasında hangi kurumların, hangi araçlarla yapacağı taşımaların kapsam dışında kalacağı açıklanmıştır. Üçüncü fıkrasında ise, il sınırları içinde ve 100 kilometreye kadar olan şehirlerarası yapılan taşımaların düzenlenmesi ile ilgilidir. Bu düzenlemelerin il ve ilçe trafik komisyonlarıyla işbirliği yapılmak suretiyle ilgili valiliklere ve belediye sınırları içerisindeki şehir içi taşımalar belediyelere bu Kanuna göre düzenlenecek yönetmelik esasları dâhilinde bırakılabileceği belirtilmektedir.

Karayolu Taşıma Kanunu'nun 17'nci maddesi şehirlerarası ve uluslararası yapılan yolcu taşımalarındaki sorumlulukların sigortalanması öngörür iken, daha sonra mahalli idarelerce yapılan düzenlemelerle bu sorumluluk alanı, il sınırları içerisinde yapılan yolcu taşımaları ile 100 kilometreye kadar olan şehirlerarası yolcu taşımalarını kapsar hale getirilmiştir. Tabi ki Kanun ile belirlenen kapsamın yönetmelik ve genelgelerle genişletilmesi uygulamada bazı tereddütlere yol açmıştır.

Genelge ile yapılan düzenlemede, il sınırları içerisinde yapılan yolcu taşımaları ile 100 kilometreye kadar olan şehirlerarası yolcu taşımaları kapsam dışında bırakılmıştır. 01 Temmuz 2010 tarihinden itibaren bu tür yolcu taşımacılığı için verilmekte olan (Y) Yetki Belgesi ve Güzergâh İzin Belgesi gibi yetki belgesi sahiplerinin Zorunlu Koltuk Ferdi Kaza Sigortası yaptırma zorunluluğu bulunmamaktadır. Yapılan bu değişiklikle 01 Kasım 2011 itibaren (Y) türü yetki belgelerinin yerine verilmesi kararlaştırılan (D4) türü yetki belgesini de kapsam dışında kalacaktır.

Otobüsle uluslararası ve şehirlerarası kendi personelinin taşınması için düzenlenen (B3) ve (D3) türü yetki belgeleri de Genelge kapsamına dâhil edilmeyerek, kapsam dışı bırakılmıştır.

Hazine Müsteşarlığınca yayımlanan 2010/8 nolu Genelge ile 01 Temmuz 2010 tarihinden itibaren Zorunlu Koltuk Ferdi Kaza Sigortası için yeni bir dönem başlamıştır. Yapılan düzenleme ile kapsam yeniden belirlenmiş ve geçmişte yaşanan tereddütler açıklığa kavuşmuştur. Temennimiz Hazine Müsteşarlığının 2010/8 sayılı Genelgesi ile yapılan değişikliklerin iyi anlaşılması ve doğru uygulanmasıdır.